

Uchwała Nr SO-1/4012/13/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 1 kwietnia 2025 r.
w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu
Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski za 2024 rok
wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r. w składzie:

Przewodnicząca: Barbara Dymkowska
Członkowie: Agnieszka Ząbczyńska
Dorota Wierzbicka

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 ze zm.) wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami

opinię pozytywną.

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski w roku 2024 wraz z informacją o stanie mienia komunalnego Gminy i objaśnieniami przedłożone tut. Izbie w dniu 21 marca 2025 r. Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2024 r. i jej zmianami, uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024 - 2037 wraz ze zmianami oraz z przedłożonymi sprawozdaniami budżetowymi o symbolu Rb.

I.1. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną.

1. W części opisowej Burmistrz zawarł informację o wprowadzonych zmianach budżetu uchwałami Rady i zarządzeniami Burmistrza Gminy, o wykonanych podstawowych wielkościach budżetu (dochody, wydatki, wynik budżetu, przychody i rozchody). Nie odniesiono się natomiast do przyczyn niepełnej realizacji zaplanowanych dochodów i wydatków, na co wskazywał Skład Orzekający, także w opinii z wykonania budżetu za 2023 rok.

2. Pozostałe informacje dotyczące sprawozdania z wykonania budżetu za 2024 rok przedstawione zostały w zestawieniach tabelarycznych obejmujących:

- wykonanie dochodów i wydatków w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej, ze wskazaniem planu po zmianach oraz kwotowego i procentowego wykonania dochodów i wydatków, wykonanie dochodów poszerzone zostało o wykonanie wg źródeł oraz wykonanie dochodów bieżących i majątkowych oraz dochodów własnych, natomiast wykonanie wydatków poszerzone zostało o wykonanie wydatków bieżących i majątkowych oraz w grupach,

- wykonanie dotacji i wydatków związanych z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej,
- wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań realizowanych na podstawie umów i porozumień z innymi jst,
- wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań realizowanych na podstawie porozumień (umów) z organami administracji rządowej,
- wykonanie dochodów i wydatków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
- plan i wykonanie udzielonych z budżetu dotacji,
- plan i wykonanie oraz zmiany w zakresie wydatków na programy finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu UE,
- stan należności budżetowych, zaległości i nadpłat,
- wykonanie dochodów i wydatków ze środków Funduszu Pomocy, Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 i Programu Polski Ład,
- plan i wykonanie dochodów z opłat za zezwolenia alkoholowe oraz wykonanie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowanego z tych opłat,
- informację o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
- plan i wykonanie dochodów i wydatków związanych z gospodarką odpadami komunalnymi.

Stosownie do przepisu art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.) w sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy należy ujmować informacje o wysokości zrealizowanych w danym roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w ust. 2 – 2c ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, wraz z objaśnieniami.

Wskazana informacja została przedstawiona w części „Gospodarka komunalna w Gminie Koźmin Wielkopolski w 2024 r.”. Skład Orzekający wskazuje, że nazwa tej informacji winna się odnosić do systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a nie gospodarki komunalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe Skład Orzekający stwierdził, że spełnione zostały wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 269 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający wskazuje jednakże, że część opisowa stanowi w zasadzie powielenie części tabelarycznej, bowiem w części opisowej wskazano poniesione wydatki, czy zrealizowane dochody tylko według nazw paragrafów klasyfikacji budżetowej bez żadnego uszczegółowienia jakie dochody czy wydatki zostały zrealizowane w ramach paragrafu, na co wskazywał Skład Orzekający także w opinii z wykonania budżetu za 2023 rok.

3. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych o symbolu Rb wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie, z wyjątkami wskazanymi w pkt. III.

II.1. Z przedłożonego sprawozdania o wykonaniu budżetu wynika, że w roku 2024:

a/ dochody wykonano w kwocie 102.471.675,87 zł, tj. 100,08% planu, w tym:

- dochody bieżące w kwocie 84.216.191,68 zł (100,28%),
- dochody majątkowe w kwocie 18.255.484,19 zł (99,15%);

b/ wydatki wykonano w kwocie 102.236.436,47 zł, tj. 94,24% planu, w tym:

- wydatki bieżące w kwocie 73.537.504,27 zł (93,41%),
- wydatki majątkowe w kwocie 28.698.932,20 zł (96,45%);

c/ budżet 2024 roku zamknął się nadwyżką budżetu w wysokości 235.239,40 zł przy planowanym deficycie w kwocie 6.093.808,24 zł;

d/ przychody budżetu Miasta i Gminy wyniosły 4.023.474,07 zł, w tym:

- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy wykonano w kwocie 2.629.445,30 zł,
- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych wykonano w kwocie 1.394.028,77 zł .
- planowanych przychodów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek nie zrealizowano;

e/ rozchody wykonano w wysokości 2.814.622,63 zł, w tym:

- spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych w kwocie 2.373.155,16 zł;
- przelewy na rachunki lokat w kwocie 441.467,47 zł.

2. Wykonane na dzień 31 grudnia 2024 r. wydatki bieżące budżetu były niższe od wykonanych dochodów bieżących, zatem spełniony został wymóg określony przepisem art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Powyższe wielkości są zgodne ze sprawozdaniem Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jst za 2024 rok.

3. Zobowiązania Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiły 11.818.209,72 zł i stanowiły 11,53% wykonanych dochodów, co znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniu Rb Z (korekta nr 1), „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń”. Na dzień 31.12.2024 r., wg sprawozdań Rb-28S i Rb-Z, nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

4. Ze sprawozdania Rb-27S (korekta nr 1) z wykonania planu dochodów budżetowych wynika, że należności na koniec 2024 roku wynosiły 2.943.511,77 zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 2.552.282,19 zł. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w 2024 nastąpił wzrost zaległości o kwotę 118.743,72 zł.

5. Na podstawie sprawozdania Rb-28S (korekta nr 1) z wykonania wydatków budżetowych ustalono, że w Jednostce wystąpiły zobowiązania niewymagalne na kwotę 3.349.730,39 zł.

Na podstawie przedmiotowego sprawozdania ustalono, iż nie występują przypadki przekroczenia planowanych wydatków budżetowych, jednakże w n/w przypadkach suma wykonanych wydatków i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza kwotę planowaną w budżecie:

- o 1.543,80 zł w dziale 600, rozdział 60019, § 4300,
- o 15.398,83 zł w dziale 700, rozdział 70007, § 4260,
- o 12.524,27 zł w dziale 801, rozdział 80104, § 4260,
- o 43.727,22 zł w dziale 900, rozdział 90002, §4300,
- o 92.138,87 zł w dziale 900, rozdział 90015, §4260.

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach jakie Burmistrz otrzymał od Rady Miejskiej w Koźminie Wielkopolskim, bowiem na mocy

uchwały Rady Miejskiej Nr LXIII.431.2023 z dnia 22.12.2023 r. w sprawie budżetu Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na rok 2024 w § 9 ustalono „sumę 10.000.000 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania, które nie są przedsięwzięciem w rozumieniu art. 226 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, jak również uchwałą Nr LXIII.430.2023 Rady Miejskiej w Koźminie Wielkopolskim z dnia 22 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2024 – 2035 w § 3 upoważniono Burmistrza Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski do zaciągania zobowiązań:

1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku nr 2 do uchwały;

2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy i których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy” oraz upoważniono Burmistrza Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski „do przekazania uprawnień do zaciągania zobowiązań, o których mowa w ust. 1 pkt 2 kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy.

6. Skład Orzekający stwierdził, że w niżej wymienionych podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą kar i odszkodowań oraz odsetek:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
010	01095	4580	Pozostałe odsetki	1.749,00	843,40
700	70095	4590	Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	4.000,00	3.568,80
700	70095	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	9.000,00	8.794,47
855	85501	4580	Pozostałe odsetki	12.000,00	5.307,96
855	85502	4580	Pozostałe odsetki	13.000,00	6.586,56
855	85595	4580	Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	2.000,00	100,43

W sprawozdaniu Burmistrz odniósł się do powyższego.

7. Gmina we własnym zakresie realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 4.448.516,80 zł (w tym § 0490 – 4.420.758,47 zł) oraz wydatki w rozdz. 90002 – 4.691.769,14 zł. Kwota planowanych w 2024 roku wydatków uwzględnia także niewykorzystane środki z uzyskanych dochodów z tytułu opłaty za odpady komunalne pochodzące z lat ubiegłych w wysokości 564.280,25 zł. Zatem system gospodarowania odpadami komunalnymi w 2024 roku Gmina Koźmin Wielkopolski zamknęła nadwyżką w kwocie 321.027,91 zł.

Skład Orzekający przypomina, iż zgodnie z art. 6r ust. 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r., poz. 399 ze zm.) „środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane

z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi”. Ponadto stosownie do przepisów art. 6r ust. 2c ww. ustawy „środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów”.

Zatem środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu (w § 905) bieżącego roku oraz przeznaczyć na cele określone w art. 6r ust. 2 - 2c ww. ustawy.

Należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na koniec 2024 rok wynosiły 276.297,39 zł, w tym zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat stanowiły kwotę 276.297,39 zł.

Zobowiązania niewymagalne na 31 grudnia 2024 r. związane z gospodarką odpadami, łącznie z paragrafami wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, stanowiły kwotę 365.009,09 zł (w tym wyłącznie z tytułu zakupu usług 346.540,88 zł).

8. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w 2024 roku w kwocie 449.553,85 zł przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w wysokości 407.875,80 zł. Kwota planowanych w 2024 roku wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uwzględnia niewykorzystane środki z uzyskanych dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pochodzące z lat ubiegłych w wysokości 333.360,46 zł.

Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 - i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Natomiast w myśl art. 9³ ust. 4 ww. ustawy środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy), gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.).

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 0270 i § 0480), które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 291.682,41 zł, należy zaplanować w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) oraz przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

9. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nie odbiegało od planu.

10. Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych zrealizowano w 2024 roku na poziomie 2,00 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego.

III. Analiza sprawozdania wykazała następujące omyłki i nieprawidłowości:

- w tabeli Nr 22 dotyczącej stopnia zaawansowania zadań wieloletnich (str. 158) oraz w informacji o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koźmin Wielkopolski za 2024 rok w części 11 Pozostałe pozycje (str.1) w wierszu 1.3.1.1 wykazano na 31.12.2024 r. plan w wysokości 265.680,00 zł, natomiast wykonanie na 31.12.2024 rok w wysokości 265.783,24 zł tj. w wysokości wyższej o 103,24 zł od planu;
- w tabeli Nr 22 dotyczącej stopnia zaawansowania zadań wieloletnich (str. 159) oraz w informacji o kształtowaniu się Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Koźmin Wielkopolski za 2024 rok w części 11 Pozostałe pozycje (str.1) w wierszu 1.3.1.7 wykazano na 31.12.2024 r. plan w wysokości 2.952,00 zł oraz wykonanie na 31.12.2024 rok w wysokości 4.828,98 zł tj. w wysokości wyższej o 1.876,98 zł od planu;
- w tabeli Nr 34 dotyczącej planu i wykonania wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wykazano wszystkie planowane i wykonane wydatki z działu 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Zgodnie z załącznikiem Nr 6 do uchwały budżetowej na 2024 rok, należało wykazać wyłącznie wydatki zrealizowane z uzyskanych dochodów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, które wykonano w wysokości 100.069,39 zł. W konsekwencji brak danych, jakie wydatki zostały wykonane z uzyskanych dochodów;
- w tabeli nr 38 dotyczącej wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w dziale 600, rozdziale 60014 § 2320 wyszczególniono wykonanie w wysokości 195.989 zł, a winna być kwota 124.083 zł oraz w tabeli nr 39 dotyczącej wykonania planu wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w dziale 600, rozdziale 60014 wyszczególniono wykonanie w wysokości 195.989 zł, a winna być kwota 124.083 zł.

IV. Przedłożona informacja o stanie mienia komunalnego obrazuje stan majątku, jaki gmina posiada, jego wartość i sposób wykorzystywania, zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody z tego tytułu uzyskiwane przez Gminę.

W ocenie Składu Orzekającego załączona do sprawozdania z wykonania budżetu Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na dzień 31.12.2024 r. została opracowana z zachowaniem postanowień art. 267ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze całokształt dokonanych ustaleń i analiz, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
(-) Barbara Dymkowska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej .

